

چهاردهمین کنفرانس آموزش فیزیک و چهارمین کنفرانس فیزیک و آزمایشگاه

اسفندیار معتمدی

رئیس اتحادیه انجمن‌های علمی - آموزشی معلمان فیزیک ایران

گزارش

نوروزیان و کنفرانس‌های بعدی در شهرهای بندرانزلی، مشهد، تبریز، ارومیه، اصفهان و... برگزار شد. تا پیش از سال ۱۳۵۷، جمعاً ۷ کنفرانس علوم تجربی (شامل درس‌های فیزیک، شیمی و علوم طبیعی) با شرکت حدود ۸۰ انجمن معلمان علوم تجربی، که در شهرستان‌های ایران تشکیل شده بود، برگزار شد.

دوره جدید این کنفرانس‌ها، در سال‌های بعد از انقلاب در وزارت آموزش و پرورش با همکاری انجمن فیزیک ایران شروع شد. برنامه‌ریزی، هزینه‌ها، و کلیه امور اجرایی ۱۱ کنفرانس اولیه بعد از انقلاب بر عهده وزارت آموزش و پرورش، انجمن فیزیک ایران و دانشگاه‌ها بود. این کنفرانس‌ها در شهرهای اهواز، اصفهان، کرمانشاه، رشت، همدان و... برگزار شدند.

تشکیل اتحادیه و مسئولیت برگزاری کنفرانس

با تشکیل اتحادیه انجمن‌های علمی - آموزشی معلمان فیزیک ایران در سال ۱۳۸۱، اتحادیه و انجمن‌ها، هر ساله به‌طور مشترک، در برنامه‌ریزی و اجرای کنفرانس‌ها همکاری کردند تا اینکه کنفرانس دهم در اصفهان و کنفرانس یازدهم نیز در همدان تشکیل شد. متأسفانه پس از کنفرانس یازدهم، وزارت متبوع برگزاری کنفرانس‌ها را عملاً تعطیل کرد تا آنکه اتحادیه با همکاری معلمان و انجمن‌های فیزیک برگزاری کنفرانس دوازدهم را در تهران (۱۳۹۰) و کنفرانس سیزدهم را در زنجان (۱۳۹۱)، به‌طور کامل، بر عهده گرفت و وزارت آموزش و پرورش، در این میان، مانند دیگر حامیان کنفرانس، عمل کرد.

پس از برگزاری سیزدهمین کنفرانس آموزش فیزیک و سومین کنفرانس فیزیک و آزمایشگاه، در شهریور ماه ۱۳۹۱، مقدمات برنامه‌ریزی کنفرانس بعدی، از نظر محل برگزاری کنفرانس، حامیان و تشکیل کمیته علمی، از سوی پنج‌مین شورای اجرائی اتحادیه شروع شد و در ارتباطی که با دانشگاه فرهنگیان برقرار گردید، خوشبختانه این دانشگاه آمادگی خود را برای پشتیبانی و حمایت از برگزاری کنفرانس اعلام نمود. پس از اعلام آمادگی دانشگاه فرهنگیان، مکان برگزاری

نخستین وظیفه اتحادیه انجمن‌های علمی - آموزشی معلمان فیزیک ایران، هماهنگ کردن فعالیت‌های علمی و فراهم آوردن زمینه‌های انتقال تجربیات میان انجمن‌هاست. بر این اساس، از همان آغاز، فعالیتی که برای تحقق یافتن این وظیفه در اتحادیه انتخاب شد برگزاری کنفرانس‌های سالانه فیزیک در سطح ملی و کشوری بود. برگزاری کنفرانس وظایف دیگری، از جمله، برقراری ارتباط و همکاری با انجمن‌ها و مؤسسه‌های داخلی و خارجی جهت ارتقای سطح دانش فیزیک در کشور را همراه می‌آورد و وسیله مؤثری برای حمایت از طرح‌های آموزشی (علمی و عملی) و تشویق محققان و صاحبان آثار علمی می‌شود. علاوه بر آن امکان تجزیه و تحلیل مسائل آموزشی و آزمایشگاهی، اعلام نظریات به مراجع دارای صلاحیت و شناسایی و تشویق چهره‌های شاخص معلمان و دانش‌پژوهان را فراهم می‌آورد و نیز سبب می‌شود تجزیه، تحلیل و بررسی کتاب‌های درسی فیزیک خارجی و نحوه آموزش فیزیک در سایر کشورها صورت گیرد و نتیجه مجموع این فعالیت‌ها ارائه بهترین کار به سازمان آموزش و پرورش کشور است.

تاریخچه

نخستین کنفرانس عمومی انجمن‌های معلمان علوم تجربی کشور در تابستان سال ۱۳۴۱ در دانشسرای عالی تهران (دانشگاه تربیت معلم = دانشگاه خوارزمی کنونی) به همت شادروان اصغر

کنفرانس، ابتدا شیراز، بعد اصفهان و سرانجام تهران در نظر گرفته شد و تصمیم بر این شد که یکی از پردیس‌های دانشگاه فرهنگیان در تهران مأمور برگزاری کنفرانس شود. در ضمن، خانم دکتر سمیرا بهرامی به‌عنوان دبیر علمی کنفرانس انتخاب شد و سایت اتحادیه برنامه‌ی ثبت‌نام از شرکت‌کنندگان را آغاز و از نویسندگان برای نوشتن مقالات دعوت کرد.

در تیرماه ۱۳۹۲ نمایندگان انجمن‌های اعزامی از استان‌های کشور در تهران حضور یافتند و شورای اجرایی دوره‌ی ششم را انتخاب کردند و بدین ترتیب عملاً ادامه‌ی کار کنفرانس بر عهده‌ی شورای جدید قرار گرفت.

شورای اجرایی دوره‌ی ششم پس از قبول مسئولیت برگزاری کنفرانس، آقای غلامحسین رستگار نسب را به‌عنوان دبیر اجرایی کنفرانس انتخاب نمود که با همکاری صمیمانه‌ی ایشان و آقایان عبدالحسن بصیره و شاهرخ لقایی برنامه‌ی اجرایی کنفرانس آماده شد و گروهی از دبیران و دانشجویان و مسئولان پردیس نسیمیه وظیفه‌ی اسکان و تغذیه و نیز برنامه‌های کارگاه‌ها، نمایشگاه‌ها و امور تفریحی شرکت‌کنندگان را بر عهده گرفتند. برنامه‌ی کنفرانس با شرکت حدود ۳۵۰ نفر شامل دبیران، دانشجو، معلمان دانشگاه فرهنگیان و میهمانان به مدت چهار روز از ۱۲ تا ۱۵ شهریور ماه ۱۳۹۲ در پردیس نسیمیه برگزار شد. این برنامه شامل ارائه‌ی مقالات، پوسترها، کارگاه‌ها، نمایشگاه و برنامه‌های تفریحی به شرح زیر بود.

الف. برنامه‌ی علمی کنفرانس

کمیته‌ی علمی چهاردهمین کنفرانس آموزش فیزیک کار خود را از تاریخ ۹/۱۲/۹۱ با دستور جلسه‌ی انتخاب محورهای کنفرانس چهاردهم در محل دفتر اتحادیه‌ی انجمن‌های علمی - آموزشی معلمان فیزیک آغاز کرد. اعضای کمیته‌ی علمی عموماً شامل اعضای باتجربه‌ی اتحادیه‌ی انجمن‌های علمی آموزشی معلمان و عبارت بودند از:

دکتر سمیرا بهرامی (دبیر کمیته‌ی علمی)، دکتر فاطمه اصغری و دکتر فرشته گلبیان (دانشگاه فرهنگیان)، آزاده خوشبین (دانش آموخته‌ی آموزش فیزیک) و احمد احمدی (سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی)، رضا خاکسار (انجمن علمی - آموزشی معلمان فیزیک استان خوزستان)، مهدی سیفی (انجمن علمی - آموزشی معلمان فیزیک استان قزوین)، مجید عتیقی (انجمن علمی - آموزشی معلمان فیزیک استان خراسان رضوی)، شاهرخ لقایی (انجمن علمی آموزشی معلمان فیزیک شهرستان‌های تهران)، دکتر منصور وصالی (عضو هیئت علمی دانشگاه شهید رجایی). کمیته‌ی علمی مجموعاً ۸ جلسه تشکیل داد که در این جلسات در خصوص موضوع‌هایی همچون محورهای کنفرانس، سخنرانان مدعو، نحوه‌ی داوری، اصلاح فرم داوری، نحوه‌ی برگزاری کارگاه‌ها و زمان‌بندی مراسم افتتاحیه و اختتامیه بحث و بررسی صورت گرفت. کمیته‌ی علمی کنفرانس به سنت چند سال اخیر

سعی کرد با توجه به نیاز مخاطبان خود نشست‌های ویژه‌ای را نیز برگزار کند، از جمله می‌توان به جلسه‌ی پرسش و پاسخ با حضور دکتر رضا منصور با محور انجمن‌های علمی اشاره کرد که با توجه به نظرسنجی‌های انجام گرفته به‌شدت مورد استقبال شرکت‌کنندگان در کنفرانس قرار گرفت. بحث انتخاب سخنرانان مدعو برای ایراد سخنرانی‌های عمومی از جمله بحث‌های داغ جلسات کمیته‌ی علمی به‌شمار می‌رفت که در نهایت، تصمیم بر این شد تا با استفاده از معلمان دانش آموخته‌ی آموزش فیزیک در این زمینه علاوه بر معرفی هر چه بیشتر روش علمی پژوهش در آموزش فیزیک فرصتی فراهم آید تا افرادی از جنس خود معلمان به بیان تجربیات پژوهشی بپردازند که این انتخاب نیز به‌نوعی، نسبت به کنفرانس‌های پیشین، سنت‌شکنی محسوب می‌شد و البته با استقبال شرکت‌کنندگان مواجه شد.

از دیگر تصمیم‌های مهم کمیته‌ی علمی فراهم آوردن بستری برای برقراری ارتباط زنده‌ی صوتی تصویری با پروفسور جان آلیس از آزمایشگاه سرن بود که در نوع خود در کنفرانس‌های داخلی اگر نگوییم بی‌نظیر ولی کم‌نظیر بود. در این ارتباط یک ساعته، پروفسور جان آلیس ضمن صحبت درباره‌ی سرن و دستاوردهایش به پرسش‌های معلمان نیز پاسخ گفت.

هیئت داوران

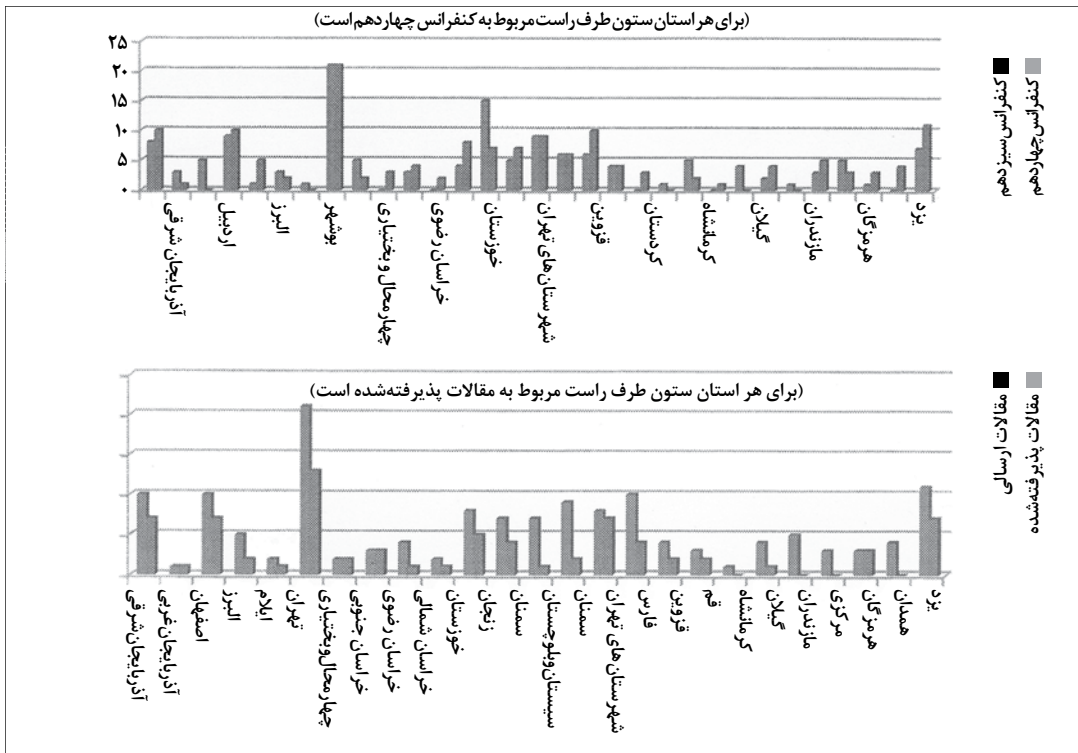
کار کمیته‌ی علمی در مرداد ماه سال ۱۳۹۲ با داوری مقالات دریافت شده به اوج خود رسید. با توجه به تنوع مقالات دریافتی، هیئت داوران طیف وسیعی را شامل می‌شد. داوری مقالات کار دقیق و منظم و پر حجم‌تری را می‌طلبد که این کار با کمک دوستان و همکاران در هیئت داوران، که ترکیبی متوازن از معلمان پژوهشگر با تجربه و پژوهشگران دانشگاهی کارگشته بود، به‌نحو احسن به انجام رسید.

در کنفرانس چهاردهم مجموعاً ۱۴۸ مقاله دریافت شده بود که در نهایت و پس از داوری، ۸۱ مقاله پذیرفته شد. از این تعداد ۳۹ مقاله به‌صورت شفاهی و

۴۲ مقاله به‌صورت پوستر ارائه شد. لازم به ذکر است که تعداد مقاله‌های دریافتی نسبت به سال گذشته در مجموع از رشد ۱۰ درصدی برخوردار بود.

اگرچه مقالات دریافتی از ۲۵ استان بود اما جای خالی استان‌های اردبیل، کردستان، گلستان، لرستان، کهگیلویه و بویراحمد و بوشهر در کنفرانس چهاردهم احساس می‌شد.

پ. نمایشگاه

در کنار کنفرانس، نمایشگاهی نیز برگزار شد که شامل غرفه‌های زیر بود:

۱. موزه علوم و فنون جمهوری اسلامی ایران (سه غرفه)
۲. شرکت صنایع آموزشی
۳. شرکت فن آموز (چهار غرفه)
۴. مؤسسه طبیعت آسمان شب
۵. مدرسه راه رشد
۶. انجمن ترویج علم ایران
۷. اتحادیه علمی - آموزشی معلمان فیزیک ایران
۸. دانشگاه شهید رجایی و اتحادیه عامفا
۹. نشریه مهاجر
۱۰. شرکت آرمان پژوه

۱۱. گروه فیزیک دفتر برنامه‌ریزی و تألیف کتاب‌های درسی که آقای جدی آرائی آن را ترتیب داده بود.

در پایان لازم است علاوه بر سپاسگزاری از ریاست محترم دانشگاه فرهنگیان از معاونان و کارکنان محترم آن دانشگاه نیز سپاسگزاری شود. به جز دانشگاه فرهنگیان که حامی اصلی برگزاری چهاردهمین کنفرانس فیزیک بود حامیان دیگر عبارت بودند از:

سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی، موزه علوم و فناوری وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، انجمن فیزیک ایران، معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری، انجمن علمی آموزشی معلمان فیزیک شهر تهران، مرکز برنامه‌ریزی و آموزش نیروی انسانی وزارت آموزش و پرورش، دانشگاه شهید رجایی، شرکت فن آموز، انجمن ترویج علم و شهرداری منطقه یک تهران. سپاس گزار کمک‌های مادی و معنوی هر یک هستیم و حمایت آن‌ها را برای کنفرانس بعدی درخواست داریم.

نکته قابل توجه دیگر، مشارکت بالای استان‌هایی همچون سیستان و بلوچستان، هرمزگان، یزد و فارس در کنار دیگر استان‌ها بود. همچنین میزان تحصیلات هشتاد درصدی شرکت‌کنندگان در بخش ارائه مقاله در مقطع کارشناسی ارشد نکته امیدبخش دیگری بود که نشان از پیشرفت سطح علمی معلمان عزیز در سراسر کشور دارد که نویدبخش آینده‌ای درخشان در عرصه آموزشی و پژوهشی کشور است. امید می‌رود با مدیریت درست و البته فعالیت بیش از پیش جمع‌های علمی، همچون اتحادیه انجمن‌های علمی - آموزشی معلمان فیزیک، از این موقعیت مناسب در راستای پیشرفت کشور استفاده گردد. لازم به ذکر است که گزارش کمیته علمی را خانم دکتر سمیرا بهرامی تنظیم کرده‌اند.

ب. کارگاه‌ها

روز دوازدهم شهریور به تشکیل و اجرای برنامه کارگاه‌ها اختصاص داشت و کارگاه‌های زیر تشکیل شد که مورد توجه قرار گرفت:

۱. کارگاه حرکت ذرات غبار در میدان‌های گرانشی و الکترومغناطیسی؛ مدرس این کارگاه آقای مرتضی محمدی‌وند خوشخو
۲. کارگاه آزمایش‌های ساده و خلاق فیزیک، مدرس کارگاه خانم شقایق صنعتگران بود.
۳. کارگاه آزمایش‌های فیزیک، مدرس آقای سیروان مردوخ بود.
۴. کارگاه آزمایش‌های ساده و خلاق فیزیک، مدرس آقای نعمت‌الله مختاری بود.
۵. کارگاه یادگیری الکترونیک، مدرس خانم مهسا جلیلی بود.
۶. کارگاه یادگیری الکترونیک، مدرسان خانم‌ها فاطمه فرحزاد و آرزو رضوی بودند.

